

Munkhyttans skola är numer skolmuseum. Foto: Ida Lindkvist

Sommaröppen skola i Munkhyttan

Publicerad: 28 juni 2015

Författare: Ida Lindkvist

Under sommaren hålls skolmuseet i Munkhyttans gamla välbevarade skola öppen på söndagar. Gamla nötta skolbänkar står i klassrummet på övervåningen, inuti de ligger läromaterial såsom skrivhäften och sångböcker. Genom att kliva in i byggnaden får man möjlighet att göra en resa tillbaka i tiden, och man hamnar någonstans mellan år 1863-1931.

Munkhyttans skola, ägs numer av kommunen och förvaltas av Lindes Forminnes- och hembygdsförening, som i sin tur driver det som ett skolmuseum dit besökare får komma för att titta. År 1863 var året man slog upp skoldörrarna för första gången. Då hade ett riksdagsbeslut tagits om att det skulle bli folkskola i hela Sverige. Invånarna tyckte att det var för långt för barnen i Munkhyttan att ta sig till Fornbohyttan, så en

egen skola inrättades. Till en början ambulerade man skolan då det var dålig tillgång på lokaler.

- Det var brukspatron Wedberg som skänkte skolan, berättar föreningens Siv Kalmö, och fortsätter:

- Den är lite speciell. I vanliga fall brukar skolsalen vara på undervåningen, men i den här bodde lärarinnan på bottenvåningen. Ett rum och kök skulle de ha. Det var kvinnliga lärare och de fick inte gifta sig, de skulle gå in för att undervisa, och hade inte tid att ägna sig åt man och barn. Men lärare nummer två gifte sig men fick ha kvar tjänsten ändå på grund av att hon var så duktig.

År 1880 gick ett femtiotal barn i skolan, men salen är inte alltför stor vilket innebar att de äldre och yngre barnen fick dela på årets månader.

- Ettorna och tvåorna fick gå i skolan under vårmånaderna, och de äldre barnen, det var upp till fjärde klass från början, gick i skolan på vintern. De större barnen kunde lättare ta sig fram. Själv fick jag gå tre kilometer till skolan, men på den tiden var det knappt någon trafik.

- Sedan var det var si och så med elevernas närvaro, det var unikt att någon gick igenom alla åren i en följd, berättar Siv.

Förutom att barnen ibland var tvungna att stanna hemma för att hjälpa till med sysslor, förutsattes det även att de skulle ha kläder och skor som var tillräckligt hela för att kunna ta sig till skolan och vistas där. Till skillnad från idag hade eleverna matsäck med sig att äta till skolan. Skolgården var inte särskilt stor och den var av grus, kanske mest för att det sprang och lektes så mycket där, så gräset hade aldrig någon chans att ta sig upp.

- Man gjorde leksaker av vedträn och barkbåtar. Det fanns ingenstans att köpa nya leksaker, säger Siv.

Även disciplinen var något annorlunda och mindre avslappnad i jämförelse med dagens situation. Siv fortsätter berätta:

- Knackade det på dörren reste sig alla upp, flickor neg och pojkar bockade. Och fick man frågan i klassrummet av fröken, då reste man sig upp för att svara.

Skolan lades ner år 1931 och Siv tror att barnen i Munkhyttan förflyttades ända till skolan i Rya.

- Precis som idag protesterade föräldrarna, men det handlade om avfolkning. Det fanns inga familjer här och det blev ett mer begränsat elevantal.

Skolmuseet i Munkhyttan har öppet under sommaren, söndagar klockan 13-16.

Källa: LindeNytt.com

<https://lindenytt.com/nyheter/sommaroppen-skola-i-munkhyttan/>